Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
DGA / 108487819

Bijlage(n)
1

Datum 5 november 2026
Betreft Voorhang ontwerp besluit tot wijziging van het Besluit activiteit leefomgeving in verband met de omzetting van het Besluit gebruik meststoffen naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het voorschrijven van beste beschikbare technieken bij de aanwending van niet-dierlijke meststoffen en enkele wijzigingen van ondergeschikte aard

Geachte Voorzitter,

Hierbij bied ik u aan het ontwerp besluit tot wijziging van het Besluit activiteit leefomgeving in verband met de omzetting van het Besluit gebruik meststoffen naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het voorschrijven van beste beschikbare technieken bij de aanwending van niet-dierlijke meststoffen en enkele wijzigingen van ondergeschikte aard. Voor de inhoud van het ontwerpbesluit verwijs ik u naar de ontwerpnota van toelichting.

De voorlegging geschiedt in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure op grond van artikel 23.5 eerste lid van de Omgevingswet en biedt uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het ontwerpbesluit voordat het aan de Afdeling advisering van de Raad van State zal worden voorgelegd en vervolgens zal worden vastgesteld.

Op grond van de aangehaalde bepalingen geschiedt de voordracht aan de Koning ter verkrijging van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State over het ontwerpbesluit niet eerder dan vier weken nadat het ontwerpbesluit aan beide Kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Een gelijkluidende brief heb ik gezonden aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Besluit van …… , houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving in verband met de omzetting van het Besluit gebruik meststoffen naar het Besluit activiteiten leefomgeving, het voorschrijven van beste beschikbare technieken bij de aanwending van niet-dierlijke meststoffen en enkele wijzigingen van ondergeschikte aard
[KetenID WGK28772]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van [DATUM] nr. [NUMMER], gedaan mede namens Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Gelet op artikel 4.3, eerste lid, van de Omgevingswet;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ……. nr. ……..);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur van [DATUM] nr. [NUMMER], uitgebracht mede namens Onze Minister van Infrastructuur en Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit activiteiten leefomgeving wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4.1194 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Het eerste lid is niet van toepassing als het gewas wordt geteeld door een natuurlijke persoon, anders dan in het uitoefenen van zijn beroep of bedrijf.

B

Aan artikel 4.1197 wordt een lid toegevoegd, luidende:

6. In afwijking van het tweede tot en met het vijfde lid, is het toegestaan om op overige gronden compost te gebruiken bij wijze van eenmalige gift in een hoeveelheid van ten hoogste 200 ton droge stof per hectare.

C

Na artikel 4.1197 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 4.1197a (bodem: informeren eenmalige compostgift)

1. Het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 2.8, wordt uiterlijk twee weken voorafgaand aan het gebruik van compost als eenmalige gift, bedoeld in artikel 4.1197, zesde lid, over het voorgenomen gebruik geïnformeerd. Daarbij worden de volgende gegevens verstrekt:

a. de naam en het adres van degene die de activiteit verricht;

b. de kadastrale aanduiding of coördinaten van het perceel waarop de compost wordt aangebracht en een opgave van de oppervlakte ervan uitgedrukt in hectare;

c. de naam en het adres van de leverancier van de compost;

d. de te gebruiken hoeveelheid compost, uitgedrukt in tonnen droge stof per hectare.

2. De gegevens worden verstrekt met gebruikmaking van een elektronische voorziening en een elektronisch formulier die door Onze Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur beschikbaar worden gesteld. Gegevens die zijn verstrekt via het elektronisch formulier gelden als ondertekend.

D

In artikel 4.1199, eerste lid, vervalt 'dierlijke' en wordt aan het slot van het lid toegevoegd 'als daarin voor die meststof een aanwendingstechniek is beschreven'.

E

Artikel 4.1212 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.

2. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Het eerste lid is niet van toepassing als het gewas wordt geteeld door een natuurlijke persoon, anders dan in het uitoefenen van zijn beroep of bedrijf.

.

F

Artikel 4.1216 vervalt.

G

Bijlage I wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt ingevoegd:

stikstofkunstmest: anorganische meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel h, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, die meer dan 0,5 gewichtsprocent van de droge stof aan stikstof bevatten;

2. De begripsbepaling van dierlijke meststoffen komt te luiden:

dierlijke meststoffen: uitwerpselen van dieren, daaronder begrepen de geheel of gedeeltelijk verteerde maag- of darminhoud van deze dieren en mengsels van strooisel met de uitwerpselen, alsook producten daarvan;

3. De begripsbepaling van drijfmest komt te luiden:

Drijfmest: dierlijke meststoffen die verpompbaar zijn;

Artikel II

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatsblad waarin het wordt geplaatst, met uitzondering van artikel I, onderdeel D, dat in werking treedt met ingang van 1 januari 2027.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

De minister van Infrastructuur en Waterstaat

NOTA VAN TOELICHTING

1. Aanleiding

De regels uit het Besluit gebruik meststoffen (hierna: Bgm) zijn met het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet (Staatsblad 2021, 98) opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal*).* Na de inwerkingtreding van het Bal is bij de uitvoering gebleken dat een aantal regels niet of niet juist zijn omgezet*.* Dit leidt tot onduidelijkheid en tot problemen in de uitvoering en de handhaving. Om dit te corrigeren, zijn enkele bepalingen en verwijzingen zoals die in het Bgm waren opgenomen alsnog toegevoegd aan het Bal of zijn bepalingen van het Bal gewijzigd. Daarnaast is het wenselijk om het mogelijk te maken om voor bepaalde soorten kunstmest emissiebeperkende aanwendtechnieken voor te schrijven. Dit gelet op het toegenomen gebruik van bepaalde kunstmestsoorten die bij aanwending ammoniakemissies veroorzaken.

2. Inhoud

Onderdelen A en E

Op grond van de artikelen 4.1194 en 4.1212 Bal gold de informatieverplichting voor het telen van een aangewezen gewas na de teelt van mais op zand- en lössgronden voor eenieder, dus ook voor particulieren die geen landbouwer zijn. In artikel 4.1182 Bal is bepaald dat paragraaf 4.116 Bal niet van toepassing is op het op of in de bodem brengen van meststoffen in een tuin (zoals een siertuin of moestuin) bij een particulier huishouden of in een volkstuin. Een huishouden in een bedrijfswoning valt daarbij niet onder particulier huishouden (zie Stb 2021, 98 p. 284). Deze wijziging ziet ook niet op die teelt van mais; het gaat hier om de teelt van mais door particulieren. Aangezien de teelt van mais vrijwel uitsluitend door landbouwers wordt uitgevoerd en de mogelijkheden tot handhaving zich hier ook toe beperken, is het niet zinvol om particulieren een informatieverplichting op te leggen. Het is niet wenselijk om particulieren uitsluitend met het oog op deze informatieverplichting een gecombineerde opgave te laten doen. Dit omdat particulieren in zeer kleine hoeveelheden maïs telen, bestemd als voer voor hun hobbydieren, waardoor dit een relatief grote administratieve last zal vormen voor zowel de particulier als de overheid. Met de onderdelen A en E van dit wijzigingsbesluit is daarom geregeld dat de verplichting tot het informeren niet geldt voor een natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van zijn beroep of bedrijf. Concreet betekent dit dat de informatieverplichting alleen geldt voor een natuurlijke persoon of rechtspersoon die, of een samenwerkingsverband daarvan, dat enige vorm van landbouw uitoefent op een bedrijf.
Van belang is dat voor particulieren alleen de informatieverplichting vervalt, de verplichtingen uit de artikelen 4.1193 en 4.1211 zelf blijven voor particulieren die mais telen op zand- en lössgronden onverkort van toepassing.

Onderdelen B en C

Bij grootschalige werkzaamheden op overige gronden kan het bij het afronden van de werkzaamheden noodzakelijk zijn om het organische stofgehalte in de bodem te herstellen middels een compostgift. Compost bevat lage gehalten aan stikstof en fosfaat. De stikstofwerkingscoëfficiënt van compost is slechts 10% en bij een grote compostgift wordt fosfaat voor 25% meegeteld. Het risico van uitspoeling van nutriënten bij de eenmalige compostgift is laag.

Artikel 2a Bgm bevatte daarvoor een regeling: het was toegestaan om op overige grond compost te gebruiken bij wijze van eenmalige gift in een hoeveelheid van ten hoogste 200 ton droge stof per hectare, indien voorafgaande aan het gebruik een melding daarvan aan destijds de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit had plaatsgevonden. Deze mogelijkheid is abusievelijk niet opgenomen in het Bal en de mogelijkheid tot een eenmalige compostgift is er daarom sinds de inwerkingtreding van het Bal per 1 januari 2024 niet meer. Met de onderdelen B en C van dit wijzigingsbesluit is dit hersteld.

Een eenmalige compostgift van ten hoogste 200 ton compost per hectare diende onder het Bgm door de gebruiker vooraf te worden gemeld bij de minister. De afgelopen jaren werd een dergelijke melding ongeveer 15 keer per jaar gedaan. Daarbij dienden gegevens te worden aangeleverd waaruit kon worden afgeleid dat er daadwerkelijk sprake is van een eenmalige gift van ten hoogste

200 ton per hectare en mocht de compost eerst worden gebruikt nadat de gebruiker door de minister was geïnformeerd dat de melding was ontvangen. Gelet op het uitzonderlijke karakter van een eenmalige compostgift en de bijzonder grote hoeveelheid meststof die met een eenmalige compostgift gepaard kan gaan, blijft het gewenst dat de minister van LVVN als het bevoegde gezag voorafgaand aan het gebruik van een eenmalige compostgift daarover wordt geïnformeerd. De minister van LVVN registreert op welke percelen een eenmalige compostgift plaatsvindt. De bestuursrechtelijke handhavingstaak berust bij de minister, zodat deze handhavend kan optreden als blijkt dat de compost wordt aangevoerd op een perceel waar de maximale compostgift reeds heeft plaatsgevonden,

De minister van LVVN dient minimaal twee weken voorafgaand aan het gebruik van de compost daarover te worden geïnformeerd. Daarbij worden, naast de gegevens bedoeld in artikel 2.18 Bal, de in artikel 4.1197a genoemde gegevens verstrekt. Het is noodzakelijk om niet uitsluitend het adres van de locatie waar de compost wordt aangewend te verstrekken, maar de kadastrale aanduiding of coördinaten van de locatie. Reden daarvoor is dat uit een adres onvoldoende blijkt waar de compost is aangewend.

De te verstrekken gegevens zijn gelijk aan de gegevens die de gebruiker van de compost onder het Bgm diende te verstrekken. Bij het informeren dient gebruik te worden gemaakt van een elektronische voorziening en een elektronisch formulier die door Onze Minister van LVVN beschikbaar worden gesteld. Nu er gebruik moet worden gemaakt van een elektronische omgeving en een elektronisch formulier die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) beschikbaar stelt, moet het gebruik daarvan, gelet op artikel 14.1, tweede lid, van het Omgevingsbesluit, uitdrukkelijk worden voorgeschreven. Het tweede lid voorziet daarin. Het gebruik van de elektronische voorziening en het elektronische formulier bestond reeds onder het Bgm en worden nu onder het Bal ongewijzigd voortgezet.

Onderdeel D

Met onderdeel D, vervalt in artikel 4.1199 van het Bal het woord ‘dierlijke’. Hiermee wordt mogelijk gemaakt dat niet alleen dierlijke meststoffen maar ook kunstmest emissiearm aangewend dient te worden. Door deze wijziging kunnen voor alle soorten meststoffen beste beschikbare aanwendingstechnieken worden voorgeschreven in het BBT-document emissiearm aanwenden.

Dierlijke meststoffen dienen reeds sinds een groot aantal jaren emissiearm te worden aangewend. Het gebruik van beste beschikbare technieken is nu al voorgeschreven bij het op of in de bodem brengen van dierlijke meststoffen en van zuiveringsslib. In het ‘BBT-document emissiearm aanwenden’ zijn technieken opgenomen waarmee de ammoniakemissie bij het aanwenden van dierlijke mest wordt beperkt. Daarbij kan gedacht worden aan het gebruik van een bemester die tot aan de grond gesloten is of aan het in sleufjes in de bodem brengen van drijfmest.
Maar ook bij de aanwending van kunstmest kunnen substantiële hoeveelheden ammoniak vrijkomen. Gelet op het toegenomen gebruik daarvan en gelet op de opgave waar Nederland voor staat om de emissies van ammoniak te beperken, is het nodig om ook voor de aanwending van bepaalde soorten kunstmest het gebruik van beste beschikbare technieken voor te schrijven. Met een wijziging van het BBT-document emissiearm aanwenden en vastleggen van de nieuwe versie in de Omgevingsregeling zullen daarom voor de aanwending van kunstmest waarbij sprake is van ammoniakemissies, beste beschikbare aanwendingstechnieken worden voorgeschreven. Daarbij wordt in eerste instantie gedacht aan emissiebeperkende aanwendingstechnieken voor ureumhoudend kunstmest en voor overige anorganisch meststoffen die geproduceerd zijn met een chemische of biologische luchtwassers in een stal of hal (spuiwaters).
Voor spuiwater dat op grond van bijlage I van het Bal moeten worden beschouwd als een product van drijfmest (zijnde verpompbare dierlijke meststoffen) geldt de verplichting tot het emissiearm aanwenden reeds. Bij deze vorm van spuiwater kan gedacht worden aan producten die gemaakt zijn door het strippen van ammonium uit drijfmest, zoals bij Renureproducten het geval kan zijn

Onderdeel F

In artikel 4.1216 van het Bal was de verplichting opgenomen om het bevoegde gezag te informeren als het vernietigen van de zode van gras op weidegronden op zand- of lössgrond plaatsvindt tussen 1 juni en 31 augustus en aansluitend de teelt van gras begint. De informatie die op grond van artikel 4.1216 moet worden verstrekt, is, anders dan de overige informatieverplichtingen in paragrafen 4.116 tot en met 4.118, niet nodig voor het toezicht op de naleving van het bepaalde in die paragrafen van het Bal. De informatie is wel nodig voor de handhaving in een ander wettelijk stelsel, namelijk het stelsel van de Meststoffenwet. De minister heeft dit gegeven nodig voor de toepassing van artikel 28f, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. In dat onderdeel is geregeld dat er een korting op de stikstofgebruiksnorm wordt toegepast van 50 kg stikstof per hectare als na het vernietigen van de graszode in de periode van 1 juni tot en met 31 augustus op de hiervoor genoemde weidegronden direct aansluitend de teelt van gras aanvangt. Het is daarom juridisch zuiverder om de informatieverplichting over te hevelen naar het stelsel van de Meststoffenwet door de opname ervan in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Onderdeel F voorziet daarom in intrekking van artikel 4.1216 en de informatieverplichting zal bij ministeriële regeling worden opgenomen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet.

Onderdeel G
Onderdeel G wijzigt bijlage I. Er wordt een begripsbepaling gewijzigd en er wordt een nieuwe begripsbepaling opgenomen.

Allereerst wordt in bijlage I de begripsbepaling van stikstofkunstmest ingevoegd. Die begripsbepaling was opgenomen in het Bgm maar is abusievelijk niet opgenomen in bijlage I. Dit terwijl een bepaling van het begrip stikstofkunstmest voor de uitvoering van het Bal wel nodig is om te bepalen wanneer op een anorganische meststof de aanwendingsvoorschriften voor stikstofkunstmest van toepassing zijn. Met onderdeel G wordt de begripsbepaling zoals die luidde in het Bgm ongewijzigd opgenomen in bijlage I bij het Bal. Stikstofkunstmest wordt gedefinieerd als anorganische meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel h, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, die meer dan 0,5 gewichtsprocenten van de droge stof aan stikstof bevatten.

Voor de begripsbepaling van dierlijke meststoffen in bijlage I was aangesloten bij de begripsbepaling daarvan in de Meststoffenwet en niet bij de begripsbepaling daarvan in het Bgm. Dat is ongewenst. Al sinds 2005 is ervoor gekozen om voor het begrip dierlijke meststoffen in het Bgm af te wijken van de begripsbepaling in de Meststoffenwet. De Meststoffenwet legt voor dierlijke mest een koppeling met ‘voor gebruiks- of winstdoeleinden gehouden dieren’, in die zin dat alleen mest van voor gebruiks- en winstdoeleinden gehouden dieren gekwalificeerd wordt als dierlijke mest. In het Bgm werden de uitwerpselen van alle dieren, ongeacht de diersoort, en producten daarvan onder het begrip dierlijke meststoffen gevat. De handhaving van de regel omtrent het aanwenden van dierlijke meststoffen geschiedt immers zoveel mogelijk door middel van eenvoudige zichtcontroles. Deze controles zouden ernstig bemoeilijkt worden als in dit verband ook vaststellingen zou moeten worden gedaan ten aanzien van de diersoort waarvan de meststoffen afkomstig zijn en het oogmerk waarmee de dieren worden gehouden, zie ook de toelichting bij het Besluit van 26 oktober 2005, houdende wijziging van het Besluit gebruik meststoffen, het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen en het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij (Stb. 2005, 548). Om die reden is in onderdeel G de begripsbepaling van dierlijke meststoffen gewijzigd naar de bepaling van het begrip zoals die in het Bgm luidde.

In het verlengde hiervan is de begripsbepaling van drijfmest gewijzigd in 'dierlijke meststoffen die verpompbaar zijn'. De verwijzing naar het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet is daarmee vervallen. Dit is nodig omdat in de begripsbepaling van dierlijke meststoffen in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet wordt uitgegaan van de begripsbepaling van dierlijke meststoffen zoals die is opgenomen in de Meststoffenwet.

2. Effecten bedrijfsleven en overheid

De wijzigingen in dit besluit corrigeren eerdere niet-juiste omzettingen van regelgeving. Daarnaast zijn met dit besluit alsnog regels uit het Bgm opgenomen die abusievelijk niet waren meegenomen bij de omzetting naar het Bal. Dit leidt niet tot extra administratieve handelingen bij de sector omdat in de praktijk steeds is uitgegaan van de situatie zoals die was onder het Bgm. Dit besluit zelf geeft daarom geen verzwaringen of verlichtingen van de regeldruk voor de sector en de uitvoeringspraktijk tot gevolg. De effecten voor het bedrijfsleven ontstaan pas na aanwijzing van het gewijzigde BBT-document in de Omgevingsregeling, waarmee de eisen voor emissiearm aanwenden geïmplementeerd worden.

Bedrijfseffectentoets
Het effect op bedrijven is beperkt. De in de onderdelen A en E bedoelde informatieplicht voor landbouwers bestaat reeds en daar verandert dit besluit niets aan. Ook de verplichting tot het informeren van de minister voor de eenmalige compostgift bestond reeds onder het Bgm en de bedrijven zijn hier dus nog op ingericht.
Nieuw is wel de verplichting tot het aanwenden van niet-dierlijke mest conform het BBT-document emissiearm aanwenden als in het BBT-document voor die meststof een aanwendingstechniek is beschreven. Er is een agrarische bedrijfstoets uitgevoerd die tevens zag op de wijziging van de Omgevingsregeling waarin een nieuwe versie van het BBT-document is aangewezen. Dit overleg heeft op 19 maart 2026 plaatsgevonden. In dit overleg hebben akkerbouwers, melkveehouders en loonwerkers hun reactie kunnen geven op de wijzigingen. Uit het gesprek kwam naar voren dat niet elke ondernemer die gebruik maakt van één of meerdere van de betreffende meststoffen, beschikt over de voorgeschreven aanwendingstechniek. Daarbij is ook aangegeven dat het voor ondernemers goedkoper is om vloeibare ureumhoudende kunstmest door middel van een spuitmachine (oppervlakkig) aan te wenden. Anderzijds werd aangegeven dat het effectief zal zijn om ureaseremmers te gebruiken bij vaste ureumhoudende meststoffen. Tot slot is opgemerkt dat de kosten voor grasland niet te hoog moeten worden om het behoud daarvan aantrekkelijk te houden. De agrarische praktijktoets heeft niet geleid tot wijziging van dit besluit.

Regeldruk
RVO heeft een regeldruktoets uitgevoerd. Artikel I, onderdelen A en E, hebben geen invloed op de regeldruk omdat er voor de landbouwer inhoudelijk niets wijzigt. Artikel I, onderdelen B en C, bevatten een overzetting van de bepalingen over de eenmalige compostgift van het Bgm naar het Bal. Nu de inhoud van de bepalingen hetzelfde blijft als onder het Bgm is hebben deze onderdelen evenmin effect op de regeldruk. Met artikel I onderdeel F vervalt in het Bal de verplichting tot het informeren van de minister, maar die verplichting komt terug in de Uitvoeringsregeling Meststoffen. Het heeft daarom geen effect op de regeldruk. Ook de wijzigingen van de begripsbepalingen in Artikel I, onderdeel G, hebben geen effect op de regeldruk nu die begripsbepalingen één op één zijn overgenomen uit het Bgm. Ten slotte is met artikel I, onderdeel D, aan artikel 4.1199 van het Bal de grondslag toegevoegd om ook voor andere meststoffen dan dierlijke meststoffen of zuiveringsslib een emissiearme aanwendingstechniek voor te schrijven. Omdat de regeldruk samenhangt met de voorgeschreven aanwendingstechniek, is die regeldruk verder berekend bij de aanwijzing van het gewijzigde BBT-document in de Omgevingsregeling.

De wijziging is voorgelegd aan het Adviescollege Toetsing Regelingsdruk (ATR). De ATR oordeelde dat de regeldruk voldoende in kaart is gebracht; ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies omdat het geen significante gevolgen voorziet voor de regeldruk.

Administratieve lasten
Omdat de regelgeving wijzigt worden er wel uren in rekening gebracht voor het inlezen in de nieuwe wetgeving. Dit bedraagt in totaal €558.182,00 aan administratieve lasten voor de sector, wat op te delen is in 15.729 maïstelende bedrijven (€145.493), 25 bedrijven die gebruik maken van de eenmalige compostgift (€231) en 44.590 bedrijven die te maken krijgen met de gewijzigde definitie van dierlijke mest (€412.458).

3. Uitvoering en handhaving
Een uitvoerings- en handhavingstoets (UHT) is aangevraagd bij de NVWA en de RVO

Volgens de NVWA is de wijzing handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig, mits de opmerkingen van de NVWA worden overgenomen en de aanpassing in het BBT document, waarin de aanwendingstechnieken opgenomen worden, ook handhaafbaar is. De NVWA stelt de volgende aanpassing van het besluit en/of de toelichting voor.

- In de nota van toelichting wordt voor wat betreft artikel 4.1194 zowel de term 'particulieren' als 'hobbyboeren' gebruikt. De NVWA adviseert om voor de duidelijkheid één term te gebruiken en geeft aan de voorkeur te hebben voor de term 'particulieren'.
- De NVWA adviseert om in artikel 4.1197, eerste lid, op te nemen dat bij het informeren van de minister over de eenmalige compostgist ook de naam en adres van degene die de activiteit verricht moet worden verstrekt.
- De NVWA adviseert om in de toelichting bij artikel 4.1197 op te nemen wat onder een eenmalige gift wordt verstaan.
- In bijlage I wordt de begripsbepaling van dierlijke meststoffen aangepast. Met deze wijziging is het niet emissiearm uitrijden van dierlijke mest van niet-bedrijfsmatig gehouden dieren weer handhaafbaar, omdat de NVWA niet iedere keer hoeft te onderzoeken waar de mest vandaan komt. De NVWA wijst erop dat dit niet geldt wanneer drijfmest uitgereden wordt. De definitie van drijfmest in het BAL verwijst namelijk nog naar het UBM en in het UBM valt alleen mest van voor gebruiks- of winstdoeleinden gehouden dieren onder de definitie van drijfmest
- Ten slotte heeft de NVWA nog een aantal tekstuele opmerkingen en suggesties gedaan.

De opmerkingen van de NVWA zijn verwerkt in de tekst van het besluit en in de nota van toelichting

De RVO geeft aan dat een UHT niet noodzakelijk is omdat dit Besluit op zijn verzoek en in overleg met LVVN tot stand is gekomen.

4. Milieueffecten

Bij grootschalige werkzaamheden op overige gronden kan het bij het afronden van de werkzaamheden noodzakelijk zijn om de bodem te herstellen middels een compostgift. Een dergelijke eenmalige compostgift heeft een positief milieueffect omdat het de structuur en vruchtbaarheid van de overige grond bevordert. Om overbemesting te voorkomen mag de bedoelde eenmalige compostgift alleen bij wijze van uitzondering en in een hoeveelheid van ten hoogste 200 ton droge stof per hectare worden gebruikt. Om misbruik van deze regeling te voorkomen en om te waarborgen dat de compostgift daadwerkelijk eenmalig is, is er voor deze activiteit daarnaast sprake van een informatieplicht.

Stikstofkunstmest wordt gedefinieerd als anorganische meststoffen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel j, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, die meer dan 0,5 gewichtsprocenten van de droge stof aan stikstof bevatten. Het milieueffect van het stellen van deze definitie is positief, omdat het verduidelijkt welke producten als stikstofkunstmest gezien worden en daarom aan bijbehorende gebruiksvoorschriften dienen te voldoen.

De verplichting om ook niet-dierlijke mest aan te wenden conform het 'BBT-document emissiearm aanwenden' heeft in samenhang met aanpassing van dat document tot doel om verontreinigen naar de lucht te voorkomen en levert een bijdrage aan het beperken van ammoniakemissies.

5. Consultatie

Het ontwerpbesluit is voor internetconsultatie aangeboden in de periode 9 juni 2026 tot en met 7 juli 2026. Er zijn drie consultatiereacties ontvangen. De consultatie heeft niet geleid tot een aanpassing van het ontwerpbesluit.
Eén reactie ondersteunt de ontwerpregeling en benoemt dat het voorstel doelmatig en controleerbaar is vanwege technologische vooruitgang.

De andere twee reacties benoemen dat het effect van het voorstel samenhangt met de wijziging van het BBT-document en stellen een inhoudelijke wijziging van het BBT-document voor. Omdat de wijziging van het BBT-document via de Omgevingsregeling verloopt, zijn deze reacties meegenomen in de consultatie van de wijziging van de Omgevingsregeling.

6. Notificatie

[PM]

7. Voorhang Eerste en Tweede Kamer

[PM]

8. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatsblad waarin het wordt geplaatst. Hiermee wordt afgeweken van de het kabinetsbeleid over de vaste verandermomenten en minimum invoeringstermijn. Dat is in dit geval gerechtvaardigd, omdat het gaat om correcties en de sector gebaat is bij spoedige inwerkingtreding. Dat geldt niet voor de in artikel I, onderdeel D, opgenomen verplichting om niet-dierlijke mest aan te wenden conform het ‘BBT-document emissiearm aanwenden’. Die verplichting vraagt mogelijk aanpassing van de bedrijfsvoering van de landbouwers. In artikel II is daarom opgenomen dat artikel I, onderdeel D, in werking treedt met ingang van [DATUM].

Deze nota van toelichting wordt ondertekend mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro

Aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Auteur
[redacted]

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
3 november 2026

Kenmerk
DGA / 108866169

nota
TER BESLISSING

Voorhang ontwerpwijziging Bal op enkele onderwerpen mestbeleid

Kopie aan

Bijlage(n)
2

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

Het kabinet heeft besloten tot het voorhangen van het ontwerpbesluit in de Eerste en Tweede Kamer tot wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het ontwerpbesluit voorziet in een verbreding van de grondslag voor emissiearm aanwenden zodat niet alleen voor dierlijke mest maar ook voor niet-dierlijke meststoffen emissiearm aanwenden kan worden voorgeschreven. Daarnaast voorziet het ontwerpbesluit in herstel van enkele omissies en onjuistheden die zijn ontstaan bij de omzetting van de regels uit het Besluit gebruik meststoffen naar het Bal.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de bijgevoegde brief te ondertekenen en aan beide Kamers te sturen.

Kernpunten

- Met de aanwijzing van een nieuwe versie van het BBT-document emissiearm aanwenden in de Omgevingsregeling worden aanwendingsmethoden voorgeschreven voor ammoniumsulfaten, ureumhoudende kunstmeststoffen en plantaardig digestaat. Hiermee wordt 1 tot 2 kiloton stikstof gereduceerd.
- Dit vereist een verbreding van de grondslag in het Bal voor emissiearm aanwenden die nu alleen gaat over dierlijke mest. De wijziging van het Bal voorziet in die verbreding zodat het mogelijk is ook voor bepaalde niet-dierlijke meststoffen voor te schrijven dat ze emissiearm moeten worden aangewend.
- De ontwerpwijziging betreft daarnaast een aanpassing van het Bal die het herstel omvat van enkele omissies die zijn ontstaan bij de omzetting van het Besluit Gebruik Meststoffen (Bgm) naar het Bal.

- De voorhang ziet op het ontwerpbesluit (de wijziging van het Bal) conform artikel 23.5 van de Omgevingswet.